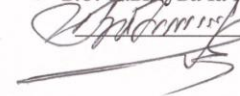

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри української
філології та журналістики
протокол від 03.09.2020 р. № 2

в.о. завідувача кафедри

 (проф. Володимир ОЛЕКСЕНКО)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА

Освітньо-професійна програма «Філологія (Українська мова та література)»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація Українська мова та література

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Херсон 2020

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Комунікативна лінгвістика
Тип курсу	Вибіркова компонента
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	4,5 кредити /135 годин
Семестр	I семестр
Викладач	Гайдасенко Ірина (Irina Gaidaienko), кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та журналістики https://scholar.google.com/citations?user=gpLvD4AAAAAJ&hl=uk&authuser=1
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=2954 http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/IPhilologyJournalizm/Eduprograms/035mag.aspx
Контактний телефон	0506645557
Email викладача:	irina@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Вівторок, 15:00-16:00
Методи викладання	лекційні заняття, семінарські заняття, презентації, тестові завдання, індивідуальні завдання
Форма контролю	залік

2. Анотація до курсу

Курс спрямовано на систематизований розгляд найактуальніших проблем комунікативної лінгвістики. Розкрити її предмет, завдання, категорії, методологію, загальні закони спілкування за допомогою мови, організацію засобів мовного коду, вплив на мову психічних, соціальних, культурних чинників тощо. Тому предметом особливої уваги є власне мовні елементи комунікації - дискурс, мовленнєвий жанр, мовленнєвий акт.

3. Мета та цілі курсу

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними поняттями комунікативної лінгвістики, концепціями та гіпотезами, які опрацьовуються лінгвістами, психолінгвістами, теоретиками міжособистісних зв'язків, психологами, культурологами, філософами і стосується проблем спілкування, породження та сприйняття мовлення, діяльності й, зокрема, такого її специфічного різновиду, яким є мовленнєва діяльність.

Завдання навчальної дисципліни:

- 1) ознайомити з природою, типами і формами мовної комунікації;
- 2) основними правилами, принципами, конвенціями спілкування;
- 3) сутністю комунікативної стратегії і тактики та засобами їхньої реалізації в різних типах дискурсу;
- 4) невербальними засобами комунікації;
- 5) вироблення навичок ефективної мовної комунікації, умінь виявляти комунікативні невдачі та знаходити шляхи їхнього подолання;
- 6) формування навичок аналізу тексту як знакової форми мовної комунікації.

4. Компетентності та програмні результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності:

ФК-1 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК-5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК-6 Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК-7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Програмні результати навчання

ПРН-2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН-6 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН-7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

5. Структура курсу

Кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
------------------------	---------------	--------------------------	--------------------------

4,5 кредити\ 135 годин	26	22	87
------------------------	----	----	----

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова компонента
1	I	035 Філологія (Українська мова та література)	1	вибіркова компонента

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

1. Мультимедійний комплекс: Ноутбук Lenovo IP 110-151-BR
2. Проектор Benq MS 527 з екраном GrandView на тринозі
3. Акустична система 2.0 Edifier R18 black
4. Мультимедійний комплекс:
5. Ноутбук ASUS x 502 CA (x 502 CA - KKOSS) white
6. Проектор Optoma S 310
7. Екран Brateck PSDC 72 мобільний 72 (4: 3) 145 x 10
8. Акустична система ACME by krator» Multimedia speaker Model:SS111W (2x2,5 Вт)
9. Відкритий доступ до електронного архіву-репозитарію ХДУ: eKhSUIR.kspu.edu

7. Політика курсу

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом поточного оцінювання. За об'єктивних обставин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із деканатом і керівником курсу.

Політика академічної доброчесності: участь у різних формах аудиторної активності має ґрунтуватися на опрацьованих джерелах, літературі та особистому їх осмисленні, виконанні самостійної роботи, практичних і творчих завдань. ІНДЗ має відображати самостійну пошукову діяльність студента й не містити будь-яких форм плагіату. Поточне оцінювання та бали за ІНДЗ є підставою для зарахування вивченого курсу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: теоретична і практична складові курсу мають бути представлені на запланованих аудиторних заняттях. ІНДЗ подаються не пізніше, ніж за тиждень після закінчення аудиторних занять. Допускається пізніша подача на підставі поважних причин. Перескладання модулів передбачається на підставі поважних причин за погодженням деканату та керівника курсу.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Комунікативна лінгвістика - наука нового типу					
Тиждень 1 дата, академічних годин	Тема 1. Загальні засади мовної комунікації План 1. Теорія мовної комунікації як наука. 2. Теорія комунікації як методологічна основа для вивчення мовної комунікації. 3. Теорія мовної комунікації в системі мовознавчих наук. 4. Методи дослідження мовної комунікації.	Лекція 4 год. Практичне заняття 2 год. Самостійна робота 8 год.	1,2,3,4,7	1. Законспектувати : Гайдаєнко І.В. Канали комунікації та лексичні засоби їх вираження (на матеріалі назв чуттєвої сфери) Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика". Збірник наукових праць. Випуск II. - Херсон: Видавництво ХДУ, 2005. - С. 174-180. стислий конспект. 2. Підготувати презентацію до характеристики одного з методів дослідження комунікативної лінгвістики	16- конспект лекції (26); 2 б.- усна відпов. на практичному занятті; 0,5 б. - 1год. самост. робота 8*0,5=4б Максимальний бал - 8
Тиждень 2 дата, академічних годин	Тема 2. Природа, структура і типологія людської комунікації План 1. Комунікація і	Лекція 4 год. Практичне заняття 2 год. Самостійна	1,2,3,4,7	1. Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів комунікативної лінгвістики. 2. Підготувати доповідь з	16- конспект лекції (26); 2б.- усна відпов. на практичному

	<p>спілкування.</p> <p>2. Моделі комунікації.</p> <p>3. Основні складові процесу комунікації.</p> <p>4. Мотиви, цілі та функції комунікації.</p> <p>5. Типологія комунікації за різними критеріями.</p>	<p>а робота 8 год.</p>		<p>теми «Канали комунікації» (з електронною презентацією).</p>	<p>занятті;</p> <p>0,5 б. - 1год. самот.</p> <p>Робота 8*0,5=4б</p> <p>Максимальний бал - 8</p>
<p>Тиждень 3 дата, академічних годин</p>	<p>Тема 3. Комунікація як мовленнєва діяльність</p> <p>План</p> <p>1. Сутність мови, мовлення, мовленнєвої діяльності.</p> <p>2. Типи і види мовлення як діяльності</p> <p>3. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності</p> <p>4. Прагматичні аспекти комунікації</p> <p>5. Тендерні аспекти комунікації.</p>	<p>Лекція 2 год.</p> <p>Практичне заняття 2 год.</p> <p>Самостійна робота 8 год.</p>	1,2,3,4	<p>1. Укласти електронну схему "Механізми та процеси мовленнєвої діяльності".</p> <p>2. Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів до теми.</p> <p>3. Підготувати доповідь про комунікацію як мовленнєву діяльність</p>	<p>1б- конспект лекції (1б);</p> <p>2б.- усна відпов. на практичному занятті;</p> <p>0,5 б. - 1год. самот.</p> <p>Робота 8*0,5=4б</p> <p>Максимальний бал - 7</p>

Тиждень 4 дата, академічних годин	Тема 4. Організація мовного коду в комунікації План 1. Сутність і структура мовленнєвого акту. 2. Основні параметри мовленнєвих актів 3. Типологія мовленнєвих актів. 4. Дискурс і його організація. 5. Мовленнєві жанри й дискурси.	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год. Самостійна робота 8 год.	1,2,3,4	1. Законспектувати : Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. / Ф. С. Бацевич. - К. : ВЦ«Академія», 2009. - 344 с. 2. Написати тези-відповіді на запитання до питання «Мовленнєві жанри й дискурси» <i>презентаційними схемами, таблицями.</i>	16- конспект лекції (16); 26.- усна відпов. на практичному занятті; 0,5б. - 1год. самост. робота 8*0,5=4 Максимальний бал - 7
Тиждень 5 дата, академічних годин	Тема 5. Регулятиви мовної комунікації План 1. Комунікативний кодекс і його складники. 2. Правила спілкування. 3. Конвенції спілкування 4. Мовленнєвий етикет	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год. Самостійна робота 8 год.	1,2,3,5	1. Підготувати доповідь з електронною презентацією з теми "Основні принципи спілкування та максими їх утілення". 2. Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів до теми.	16- конспект лекції (16); 26.- усна відпов. на практичному занятті; 0,5 б. - 1год. самост. робота 8*0,5=4 Максимальний бал - 7
Тиждень 6 дата,	Тема 6. Культура мовної комунікації	Лекція 2 год.	1,2,3,5	1. Створити електронну презентацію з теми	16- конспект лекції (16);

академічних годин	<p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура мовлення та мовленнєва культура. 2. Мовні норми. 3. Комунікативні якості мовлення 4. Культура слухання 	<p>Практичне заняття 2 год.</p> <p>Самостійна робота 8 год.</p>		<p>"Акустичні параметри мовлення".</p> <p>2. Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів до теми.</p>	<p>26.- усна відпов. на практичному занятті;</p> <p>0,5 б. - 1год. самот.</p> <p>Робота 8*0,5=4</p> <p>Максимальний бал - 7</p>
Тиждень 7 дата, академічних годин	<p>Тема 7. Невербальні засоби комунікації</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фонація. Кінесика 2. Жести у системі невербальних засобів комунікації. Види жестів. Ритмічні жести. Емоційні жести. Жести-знаки. Вказівні жести. Образотворчі жести. Жести-символи. 3. Інші невербальні засоби комунікації. 4. Невербальні особливості міжкультурної комунікації. 	<p>Лекція 2 год.</p> <p>Практичне заняття 2 год.</p> <p>Самостійна робота 8 год.</p>	1,2,3	<p>1. Створити електронну презентацію з теми "Жести у системі невербальних засобів комунікації. Види жестів. Ритмічні жести. Емоційні жести. Жести-знаки. Вказівні жести".</p> <p>2. Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів до теми.</p>	<p>16- конспект лекції (16);</p> <p>26.- усна відпов. на практичному занятті;</p> <p>0,5 б. - 1год. самот.</p> <p>Робота 8*0,5=4</p> <p>Максимальний бал - 7</p>
Тиждень 8	Тема 8. Ознаки і	Лекція 2	1,2,3,4	1. Створити електронну	16- конспект

дата, академічних годин	чинники ефективної мовної комунікації План 1. Ефективна мовна комунікація 2. Комунікативна компетенція 3. Комунікативні закони 4. Комунікативні закони 5. Механізми мовленнєвого впливу. 6. Комунікативна позиція і способи її посилення.	год. Практичне заняття 2 год. Самостійна робота 8 год.		презентацію до теми 2. Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів до теми. 3. Підготувати доповідь з теми «Комунікативні табу»	лекції (16); 26.- усна відпов. на практичному занятті; 0,5 б. - 1год. самот. Робота 8*0,5=4 Максимальний бал - 7
Тижень 9 дата, академічних годин	Тема 9. Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації План . Сутність комунікативної стратегії і комунікативної тактики . Типологія комунікативних стратегій. . Комунікативні стратегії і тактики різних типів дискурсу.	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год. Самостійна робота 8 год.	1,2,3,4	1. Створити електронну презентацію до теми 2. Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів до теми.	16- конспект лекції (16); 26.- усна відпов. на практичному занятті; 0,5 б. - 1год. самот. Робота 8*0,5=4 Максимальний бал - 7

	. Специфіка реалізації стратегій і тактик міжособистісного спілкування.				
Тиждень 10 дата, академічних годин	<p>Тема 10. Ознаки і причини неуспішної мовної комунікації</p> <p>План . Неуспішна мовна комунікація..</p> <p>. Комунікативний саботаж.</p> <p>. Невдачі у міжкультурній комунікації.</p>	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год. Самостійн а робота 7 год.	1,2,3	<p>1.Створити електронну презентацію до теми</p> <p>2.Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів до теми</p> <p>3.Підготувати доповідь з теми «Типологія комунікативних невдач» (з презентацією).</p>	<p>1 б- конспект лекції (1 б);</p> <p>2 б.- усна відпов. на практичному занятті;</p> <p>0,5 б. - 1год. самост. робота 7*0,5=3,5б</p> <p>Максимальний бал - 6,5</p>
Тиждень 11 дата, академічних годин	<p>Тема 11. Етноособливості мовної комунікації</p> <p>План</p> <p>Комунікативна особистість як продукт і носій лінгвокультури..</p> <p>Комунікативна поведінка та її види.</p> <p>Контрольна робота</p>	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год. Самостійн а робота 8 год.	1,2,3	<p>1.Створити електронну презентацію до теми</p> <p>2.Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів до теми</p> <p>4. Підготувати доповідь з однієї теми (на вибір) «Вияви етноособливостей комунікативної поведінки» або «Моделі опису комунікативної поведінки»</p>	<p>1б- конспект лекції (1б);</p> <p>2б.- усна відпов. на практичному занятті;</p> <p>0,5 б. - 1год. самост. робота 8*0,5=4</p> <p>Контрольна робота - 21,5б.</p> <p>Максимальний бал -28</p> <p>Загальна сума балів - 100 б.</p>

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання
Модуль 1. Комунікативна лінгвістика - наука нового типу

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувана освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 - 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами опанування освітньої компоненти/навчальної дисципліни «Комунікативна лінгвістика», формою семестрового контролю якої є диф.залік

Модуль 1. Комунікативна лінгвістика - наука нового типу

№	Види навчальної діяльності (робіт)	модуль 1	Сума балів
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)			
1.	Аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі)		
	- конспект лекції	2 год. - 1 б.	13
	- усна відповідь на семінарському занятті	2год. - 2 б.	22
2.	Самостійна робота	1 год. - 0,5 б.	43,5

3.	Контрольна робота	21 б.	21,5
4.	Разом балів		100
Вибіркові види діяльності (робіт)			
1.	-участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах, конкурсах; - підготовка наукової статті, наукової роботи на конкурс; - неформальна та інформальна освіта здобувана		max 10

Здобувачі, які брали участь у науково-дослідній роботі (підготовка наукової статті, участь у науковій конференції, семінарі, конкурсах наукових робіт, предметних олімпіадах, неформальній та інформальній освіті), можуть отримати **бонусні (заохочувальні) бали - до 10 балів.**

Взаємозв'язок між програмними результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Види робіт	Усне опитування (виступ, доповідь, участь у обговоренні)	Практичні (лабораторні, семінарські) роботи	Письмові роботи (контрольні)
Програмні результати навчання (ПРН)			
ПРН-2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.	+	+	+
ПРН-6 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.	+	+	+
ПРН-7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.	+	+	+

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основних

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. К. : ВЦ«Академія», 2009. 344 с.
2. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : підруч. Черкаси : Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
3. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. К : ВЦ «Академія», 2010. 312 с.

Допоміжних

4. Дегтярьова К. В. Основи теорії мовної комунікації : навч.-метод. посіб. Полтава, 2012. 70 с.
5. Климова К. Я. Основи культури і техніки мовлення: навч. посіб. 2-е вид., випр. і допов. К. : Ліра, 2007. 240 с.
6. Косенко Ю.В. Основи мовної комунікації: навч. посіб. Суми : СДУ, 2011. 187 с.
7. Гайдаєнко І.В. Канали комунікації та лексичні засоби їх вираження (на матеріалі назв чуттєвої сфери) //Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика". Збірник наукових праць. Випуск II. Херсон: Видавництво ХДУ, 2005. С. 174-180.

Інформаційні ресурси

1. Лінгвістичний портал з української мови [Електронний ресурс] .- Режим доступу : www.mova.info.
3. Словники он-лайн [Електронний ресурс].- Режим доступу : www.rozum.org.ua.
4. Словники України [Електронний ресурс].- Режим доступу : <http://lcorp.ulif.org.ua/di.ctua>.